

Baby op bestelling

Een kind maken om een broertje te genezen, hoe ver kun je gaan in eugenetica?

- ▶ In Frankrijk oogst de allereerste 'redderbaby' begrip, maar ook kritiek
- ▶ In Antwerpen komt een gynaecoloog in opspraak die vrouwen helpt aan een kind van gewenst geslacht
- ▶ Technisch is het perfect mogelijk een kind op de wereld te zetten met de gewenste oog- of haarkleur

Kiezen we straks zelf de kleur van ogen van onze baby? © KNA-Bild

Lieve WOUTERS

Eind januari kwam in Frankrijk de eerste 'redderbaby' van dat land ter wereld. De kleine Umut-Talha ('Onze hoop' in het Turks) kwam tot stand door bevruchting in een proefbuis (ivf), waarna het embryo na grondige genetische diagnostiek in de baarmoeder werd geplant. De pasgeborene kan dankzij overeenkomstig weefsel nu het nodige materiaal leveren om een van zijn twee zieke broertjes te genezen.

De Franse bisschoppen reageerden met begrip voor het verdriet van de ouders met zeer ernstig zieke kinderen evenals voor de hoop die ze stellen in de geneeskunde. Toch konden ze niet anders dan hun afkeuring laten blij-

ken voor deze medische praktijk, die het meest kwetsbare leven tot een gebruiksvoorwerp maakt, al is het dan om te genezen.

In ons land werden al meerdere 'redder- of designerbaby's' verwekt. De wet verbiedt de praktijk niet, maar regelt ze tamelijk strikt. Ze is slechts toegelaten in het geval van heel specifieke genetische aandoeningen, zoals erfelijke borstkanker. Toch zijn

daarmee niet alle ethische kwesties opgelost, verre van.

Aan de geboorte van een 'redderbaby' gaat een lange weg vooraf met een uiterst laag slaagpercentage. Allereerst zijn slechts drie op de zestien embryo's genetisch gezond en HLA-identiek (dus geschikt voor transplantatie). Het succespercentage van een ivf-behandeling zelf schommelt rond de twintig procent. Die

geringe slaagkans staat tegenover de toch erg ingrijpende techniek die de moeder moet ondergaan. Wat met de overtallige embryo's? Waar blijft nog ruimte en dankbaarheid voor het mysterie van het leven als artsen het zelf in elkaar knutselen? Wat te denken van de maatschappelijke kost van deze dure behandelingen?

De belangrijkste en moeilijkste ethische vraag is echter of de ou-

ders zo'n 'redderbaby' echt ontvangen omwille van het kind zelf, of omwille van zijn genetisch materiaal in functie van een ander kind. Wat moet het kind later denken, wanneer het dit hele verhaal hoort? In *Handboek medische ethiek* (Lannoo, 2008) stelt

'Redderbaby' brengt samenleving op glad ijs

Paul Schotsmans dat artsen zich „moeten hoeden voor therapeutische verbetering, waardoor dat wat technologisch haalbaar is, de voorkeur heeft op wat menselijk is”. Technologische vooruitgang kan zo dwingend worden, dat ze de menselijke vrijheid eerder beknot dan verruimt. Zo dreigen ouders almaar vaker te kiezen voor ingrijpende technieken in plaats van zich de ruimte te gunnen om verdriet te verwerken.

Intussen draait het wereldje lustig door. Enkele weken geleden kwam een Antwerpse gynaecoloog in opspraak, toen bleek dat hij koppels op eenvoudige vraag aan een kind van het gewenste geslacht hielp, wat in ons land verboden is door de wet op de medisch begeleide voortplanting uit 2007. Technisch is het vandaag perfect mogelijk een kind op de wereld te zetten met vooraf gekozen oog- of haarkleur. Of hoe een 'redderbaby' de samenleving op glad ijs brengt.

Vlaming houdt van een actief leven

Verenigingsleven en sportdeelname blijven bijzonder populair, vooral bij hoger geschoolden

Erik DE SMET

Bijna zes op de tien Vlamingen zijn actief betrokken bij een vereniging. Dat blijkt uit een nauw-

gezet onderzoek dat de Vlaamse overheid eind 2009 liet uitvoeren over de mate waarin de Vlaming deelneemt aan cultuur, sport en

jeugdwerk. Uit de cijfers blijkt ook hoezeer deelname aan allerlei activiteiten mensen gelukkig stemt. Ruim een derde van de Vlaamse bevolking beoefent in de vrije tijd minstens één vorm van amateurkunst. Dezelfde mensen zijn bovendien veel breder actief dan in de amateurkunsten en beschikken over een groot sociaal vrijetijdsnetwerk. Jongeren nemen meer deel aan culturele activiteiten. Na de leeftijd van zestig wordt er opmerkelijk minder deelgenomen aan cultuur en sport.

In groep sporten

De deelname aan sportieve activiteiten bleef de voorbije tien jaar stabiel. Mannen beoefenen meer sport dan vrouwen, zo bewijst het onderzoek, en jongeren meer dan ouderen. De jongste en oudste leeftijdsgroepen besteden dan weer de meeste tijd aan televisie, video, dvd of computer.

82 procent van de sportbeoefenaars neemt deel aan geplande sportactiviteiten en sport meermaals wekelijks. Een op de vijf is veeleer toevallig 'sportactief'. Wie wel eens langs Vlaamse wegen kuiert, is vast al de groepen opgevallen die samen fietsen of wandelen. De vijf meest beoefende sporten zijn dan ook: fietsen,

Fietsen en wandelen zijn de meest geliefde sporten. © D. Verhulst/Toerisme Limburg

wandelen, lopen, zwemmen en fitness. Allemaal sporten ook met een recreatief karakter. Het succes van de fietsknooppunten in de provincie is dus ook niet toevallig.

Het onderzoek toont ook aan dat zogeheten kansengroepen – mensen die op een of andere wijze achtergesteld zijn – moeilijk bereikbaar blijven. Er bestaat dus nog altijd een grote ongelijkheid naar opleidingsniveau, gezinsituatie, leeftijd en inkomen, zeker wat cultuurdeelname betreft. Onderwijs blijft een belangrijke vormende factor. Zo is het aantal hooggeschoolde leden van sportverenigingen opmerkelijk hoog.

Ook een te vermelden onderzoeksresultaat: de ontkerking van de voorbije jaren betekende niet dat de levensbeschouwelijke onverschilligheid toenam. De daling van het aantal kerngelovigen, diegenen die geregeld de zondagsmis bijwonen, leidde niet tot een daling van de deelname aan katholieke sociaal-culturele activiteiten.

En nog dit: kerkse katholieken en overtuigde vrijzinnigen blijken het sterkst actief als vrijwilliger in een beweging en beschikken over een uitgebreid sociaal netwerk.

Meer info: www.cjsm.vlaanderen.be.

Advertentie

Nieuw model Stannah

Stannah bvba
Poverstraat, 94
1731 Relegem
fax: 02 366 44 80

info@stannah.be
www.stannah.be

Bestek en documentatie gratis:
tel 0800 95 950
Toestel SO128 (gratis nummer)

Naam + voornaam

Adres

Postcode

Stad

Tel:

